

Twaalf wake-upcalls, maar geen verandering

► De geesteszieke zedendelinquent Frank Van Den Bleeken leed zodanig onder de omstandigheden in de cel dat hij euthanasie aanvroeg.

© Belga

Voor Frank Van Den Bleeken is het aftellen begonnen. Aanstaaende zondag mag de geïnterneerde zedendelinquent eindelijk sterven in de gevangenis van Brugge. Diverse ministers van Justitie kregen de voorbije jaren meer dan één wake-upcall voor hoe België met geesteszieke delinquenten omgaat.

DOUGLAS DE CONINCK

1. Pedofiel Freddy S.

Toen op 12 september 2002 de Gentse gevangenispoort openzwaaide voor Freddy S. stond de politie klaar om hem meteen weer in de boeien te slaan. S. had de tien jaar gevangenisstraf uitgezeten waartoe hij in 1992 was veroordeeld, maar justitieminister Marc Verwilghen vond het niet kunnen dat een door psychiaters als 'gevaarlijk' omschreven S. weg zou wandelen. Dus had hij het parket van Gent opgedragen de man te laten interneren. "Zijn straf van bepaalde duur werd met één krabbel omgezet in een van onbepaalde duur", zegt advocaat Walter Van Steenbrugge, juridisch pionier in diverse interneringsdossiers. "Dit was een manifest oneigenlijk gebruik van de wet op de internering. Met deze zaak is het begonnen."

België zag zich veroordeeld tot een dwangsom van 5.000 euro per dag en uiteindelijk werd S. gewoon vrijgelaten. De man, 56 inmiddels, verdween in de anonimiteit.

2. Kruiemeldief Tom De Clippel

Tom De Clippel was 28 toen hij zich in de zomer van 2001 ophing in zijn cel in de gevangenis van Gent. Hij was na een lange geschiedenis van drugs, afkickcentra, psychiatrie en kruiemeldiefstallen gearresteerd voor een futiliteit en naar de gevangenis gestuurd.

Pas tien jaar na zijn dood werd België, na een juridische uitputtingsslag van zijn ouders, veroordeeld door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens. De familie De Clippel kreeg 124.000 euro schadevergoeding toegewezen, maar zag zich meer gesterkt door de tekst van het arrest: "Tom De Clippel had nooit in een penitentiaire instelling mogen vertoeven."

Het toonde voor het eerst ook heel duidelijk aan dat België met het opsluiten van geesteszieken verschillende artikelen van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens schendt, waaronder ook artikel 5: 'Niemand zal onderworpen worden aan folteringen.'

3 tot en met 11. Pedofiel Luc B.

Luc B., een geweldenaar, wapenfreak en pedofiel, kreeg in 2012 een schadevergoeding van 15.000 euro toegewezen in een nieuw arrest van het Europees Hof. Hij was in 2004 door toedoen van toenmalig justitieminister Laurette Onkelinx geïnterneerd en opgesloten in de gevangenis, op basis van een psychiatrisch verslag dat hem eigenlijk naar een instelling had moeten leiden.

Het arrest kreeg een vervolg met nog eens acht soortgelijke arresten, waarna de regering besloot om in Gent het forensisch psychiatrisch centrum (FPC) te bouwen, met 264 plaatsen voor zo'n 1.150 in de gevangenis opgesloten geïnterneerden.

Van Steenbrugge: "De eerste reacties over het FPC zijn positief, maar we merken dat mondige geïnterneerden voorrang krijgen. Logisch ook. Er lopen rechtszaken en de regering betaalt liever geen schadevergoedingen. Dus kom je in een situatie terecht waarin de meest dramatische gevallen achterblijven. Door de aard van hun kwaal beseffen de meeste geïnterneerden niet dat ze recht hebben op een pro-Deadvocaat. Velen denken dat een advocaat een geel drankje is. Het is nu, voor onze balies, misschien tijd voor collectieve procedures in naam van de allerzwaksten."

12. Zedendelinquent Vincenzo N.

In mei 2013 werd België weer veroordeeld wegens foltering, nu van Vincenzo N. Hij liep in 1996 een veroordeling tot vier jaar op voor zedenfeiten, maar wekte in de gevangenis ergernis op door zijn 'gebrek aan schuldinzicht'. Hij werd in 1998 geïnterneerd en overgebracht naar de gevangenis van Merksplas.

Vereecke: "In Merksplas is er één psychiater voor vierhonderd geïnterneerden. Mijn cliënt heeft zes jaar vruchteloos gewacht op iets als een behandeling."

N. kreeg de Belgische staat veroordeeld tot een dwangsom van 5.000 euro per maand. Het verdere verloop van zijn zaak illustreert hoe de komst van het FPC een flessenhals doet ontstaan, met bovenin de fles de meest mondige geïnterneerden. Hoewel België zijn

veroordeling nog aanvecht is voor
N. na vijftien jaar wegwijnen in
Merksplas dan toch een instelling
gevonden.